

A LAP ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egy évre . . . 6 frt. — kr.
Fél évre . . . 3 „ — „
Negyed évre . . . 1 „ 50 „
Egyes szám ára . . . 6 kr.
Külföldre egy évre 8 frt. — kr.

Ezen lap megjelenik
hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap,
a csikmegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Hirdetések közlési díja:

minden egy hasábos 1 garmond
sorért vagy annak tőrfogatáért
4 kr., s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyílttér“ rovatban
közlendő cikkek soronként
10 kr. díjért közöltnék.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ-HIVATAL:

Kézdi-Vásárhelyt:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

Csik-Szeredában:

T. Nagy Imre szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények, valamint előfizetési pénzek, hirdetések, nyíltterek stb. mindkét szerkesztőségben és kiadóhivatalban elfogadtnak.

Az élet és az iskola.

I.

Korunk tagadhatatlanul halad, kéredvén az eszmék által követelt fejlődés nagyszerűnek kínálkozó vívmányai-val. S a mai kornak ugy eszméi, mint vívmányai a felületesen vizsgálódó előtt valóban nagyszerűeknek s a nemzetre nézve boldogítóknak látszanak. Azonban a látszat igen sok dologban néha nagyon is csal. De az is igaz, hogy a világra szóló nagy eszmék és elvek gyakorlati életben való alkalmazásukban igen sokszor kivihetetleneknek, sőt azokra nézve, kiknek boldogítására irányítva valának, épen károsak és veszélyt rejtenek méhükben.

Korunk valóban a népek erejét felülmúló áldozatokat fordít a nemzetek minden águ és irányu szellemi és anyagi fejlődésének emelésére. Ezt nálunk is kézzelfoghatólag igazolják a százyegen levő 1884. évi miniszteri tárczák meglehetősen nagyszámu költségvetési milliói, melyeket ma már közönyösen, tétléről tételre fogad el a képviselőház.

S hogy a cél a nagy áldozatokkal nincs mindenkor elérve s hogy országunk ügyei nincsenek oly rendben, miszerint szó ne férne hozzájuk: mutatja azon körülmény is, hogy az idei költségvetés bágyadt és hallgatag tárgyalásánál még a félhivatalos lap se vesz bátorságot magának, a költségvetést az ország állapotának virágzásával indo-

kolni. Igaz, hogy nagy küzdelmek adják meg a zamatját a sikernek, de bizony az eredmény a nagy áldozatokkal a mi államháztartásunkban nincsen megfelelő arányban. Hisz a nép erkölcsi és társadalmi életében ugy a vallás-erkölcsi, mint az anyagi téren hanyatlás észlelhető. A kia nép között él és látja annak óriási küzdelmeit, melyeket a létért viv, a nemzetnek anyagi téren hanyatlásáról könnyű meggyőződnie. Az erkölcsi hanyatlásról pedig meggyőződendő, tartson bárki is elfogulatlan szemlét napoként a hazai lapok tartalma felett; olvassa végig az öngyilkossági rovatokat, a párbajokot, az orgyilkossági s más büntények lajstromát, továbbá az újabb szépirodalmi termékeket, — még Jókai regényeit sem véve ki — hallgassa végig a majomelmélet felvirágzásáért rajongó tanárok előadásait, némely képviselőházi szónok beszédeit, némely felvilágosodott szellemű felolvasásokat; nézze végig a sikamlós színházi előadásokat, és maga előtt fogja látni miniatürkadásokban az Antoninok Rómáját.

Az embernek ugy egyéni, mint társadalmi életében a szellemi és anyagi erők oly elválaszthatlan összeköttetésben vannak egymással, hogy azok egyike vagy másikának elhanyagolása mindkettőnek existenciáját támadja meg és közös hanyatlását vagy bukását segíti elő. S mert korunk — főkép mióta a vallást az erkölcsőtől elkülöníteni szereti — a szellemi és anyagi erőket nem pár-

huzamban ápolja és fejleszti: a józan szemlélődő előtt meg van fejtve a társadalom mai erkölcsi és anyagi hanyatlása.

Ezen eszmének adott kifejezést az 1884-ki költségvetés tárgyalása alkalmával Irányi D. képviselő is, midőn a belügyminiszter és képviselőház figyelmét újból az ország erkölcsi hanyatlására és visszaélésekre híván fel, ezt mondá: „Értem azon ledér, azon szemérmetlen előadásokat, melyek bizonyos színházakban és mulatóhelyeken tartóztatlanul tartatnak és a melyeken minden ember, a kinek az illemlről, a kinek a tisztességről, a kinek az erkölcsiségről, kinek a színházak feladatáról helyes fogalma van, megbotránkozik.“ Tovább így folytatja: „Valamint az anyagi világban, aképen a szellemi világban is minden összefügg. Az a hajadon, a kit születéleg gondatlanul olyan előadásokra visznek, félő, hogy elveszti lelkének azon zománczát, mely a nőnek legbecsebb értékét képezi és mely őt az élet soknemű csábításai és megpróbáltatásai közt legjobban, legbiztosabban megvédi. Azon ifju — fájdalom, még az iskolába járók közt is — a ki az oly élvezet megszokta, az élet komoly feladatairól megfélekedzik, élvezethajhászó lesz, és ha elegendő vagyona nincs hozzá: adósságokba merül, uzsorások körmei közé kerül, és — fájdalom — néha a becsület utjáról is letér, a mely után forgó

pisztolyhoz folyamodik és nehogy a vádlottak padjára kerüljön, a Rókus-kórház boncztermébe kerül.“

Társadalmi bajaink egyik legkomolyabbika tehát az s ugy hanyatlásunknak is, hogy nincs kellő gond és figyelem fordítva a közérkölcsei rend fenntartására s így jön az iskola és az élet ellentétbe egymással.

Felvidéki.

S z e m l e.

Országgyűlés. A pénzügyminiszteri tárcza költségvetését kedden általánosságban és részleteiben is letárgyalta a ház. A vita egész folyamában szigoruan objektív maradt. Az első szónok Krisztinkovich Ede volt, a ki hosszabb beszédben bírálta a költségvetést, az egyes tételek során mutatva ki a költségvetés hiányait. A költségvetést nem szavazta meg. Helfy Ignác rövid indoklás mellett határozati javaslatot adott be az iránt, hogy a pénzügyminiszter az osztrák-magyar bank működéséről, üzleti eredményeiről évenként kimutatást terjeszsen a ház elé; a 80 millió bankadósság törlesztésére eső összeget pedig, a mennyiben az a magyar korona országait illeti, valamint a még törlesztetlenül hátramaradó összeget a pénzügyi tárcza költségvetésébe fölvegye. Szapáry Gyula gr. pénzügyminiszter hosszabb beszédben nyilatkozott a hozzá intézett kérdésekre, s ellenezte a Helfy javaslatát, mire Helfy előre látva javaslatának sorsát, visszavonta azt. Még Hegedüs Sándor mondott polemikus irányu beszédet s ezzel az általános jellegű vita véget ért. A részletes vitában felszóltak: Sporzon Ernő, Neppel Ferencz, Göndöcs Benedek, Lázár Ádám, Szapáry gr. pénzügy-

A „Székelyföld“ tárczája.

Antos neje.

(Ballada.)

Magas fenyű tetejében
Havasi pinty kérdi szépen:
Antos István, mit miveltél?
Testvérgyilkossá hogy lettél?

„Én bizon csak azt miveltém:
Meg kell halnom a tömlöczben.
Fiatal nőm, feleségem!
Mért tanácsolád azt nekem?“

Jön a rigó, jön a kánya:
Most visznek Szamos-Ujvárra!
„Édes erdőm, szabadságom,
Beh keserves töled válnom!...“

Utána megy felesége,
Szép arczbőre el van égve:
„Káplár uram, szépen kérem,
Mikor szabadul ki férjem?“

„Ültesd ezt a botot földbe,
Hadd hajtsan ki előbb zöldre!“
... Áll az asszony, mereng, ámul,
Bámultában majd elájul.

Reszket, szédül, fejéhez kap,
A gondolat benne megfagy...

Elkapja a káplárbotot,
Nevetés közt csuklik, zokog.

Tréfa? Való? — Ültesd földbe,
Hadd hajtsan ki előbb zöldre!...
Tömlöcz előtt temetőt;
„Édes páleczám, hajts ott zöldet!“

Nem hajt, nem hajt, telik idő...
Nem éred meg, hogy ő kijő!
Feszületnél ott térdelve
Megöszültél s eszed veszve!

„Káplár uram, szépen kérem,
Mikor szabadul ki férjem?“
„Kiszabadul még ma öste,
... Kiviszik a temetőbe!“

A nő ujjong, sir nevetve:
„Kiszabadul még ma este!“
S esztelen vad örömben;
Megszakadt a szíve szépen.

B. S.

A ferde philosophia.

(Désavoné n'est pas prouvé.)

(Vége.)

Jól mondja Kossuth Lajos: „A
elveknek természetében van, hogy ha az

egyik olv tért veszít, az ellenkező olv tért nyer.“ Szomorúan tapasztaljuk szavainak igazságát. Valóban, hol a vallásosság tért veszít, ott a társadalmi rendet felforgató socialismus és a szíveket megmetyélező pessimismus tért nyer. Még sem kell elcsüggedni az emberiség jövője iránt, mert a jelen-korból mult lesz és a jövőndő új képeket alkot. Igaz, hogy vannak szellemek, melyek nehezen tűnnek el, ha egyszer felidézettek, de a hibák megboszulják magukat s így a jövő század megtisztuló felvilágosodásának exorcismusa kiűzi a társadalomból a polgárisodás szegényére most járványként dühösködő szellemeket. A keserű tapasztalás, a kiábrándulás megérteti a jövő nemzedékkel ezen igazságokat: A világon ingyen semmit sem adnak. — A munkát nem büntetésül, hanem áldásul rendelte az Isten az embereknek. — Nem a kevés jövedelmű ember szegény, hanem a ki vágyait fékezni nem bírja. — Elénekeket a csalogánnyal Arany János e versét:

„Mert szegénynek legfőbb kincs a hit,
Túrni és remélni megtanít.“

Valamint Luther Márton szép áriáját:
„Hol szavad nem vigasztal, Uram, elveszek
nyomorúságomban.“

Azonban ne várjuk összetett kezekkel,
mire lapad a folyó, — dum defluat amnis —

hanem háritsunk el magunktól addig is, míg e boldogabb idő bekövetkeznék, annyi rosszat, a mennyit lehet, mert a négy folyam és hármaz bércz honában is égni kezd már a föld lábaink alatt; annyi pedig bizonyos, hogy az ördögöt nem fogjuk kiűzni Belzebubbal; tehát biztos eszközökre kell gondolni. A régi Ausztria három sarkalatos elvével: „Gyalogság, lovasság, tűzérség“, megmentette mindig a birodalmat. Mentünk meg mi is magunkat és gyermekeinket az agyafurt pessimismus átkos következményeitől a hit, becsület és igaz bölcsesség hármaz hatalmával. Azt mondja Castellar: „Hiszek Istenben, mert az Isten mindig feltaláltam a történelemben és a tudományban.“ Gyulai Pál hasonlólag: „Az élet viharai között a hit, hogy a ki mindnyájunk édes atyja, el nem hagyja övét, többet ér minden bölcsességnél.“ Így beszélnek az igazi bölcsök. Isten, lélek, halhatatlanság nem tanulmánytárgyak, hanem tárgyai az áhitatos imádságnak, s az imádság hatalmas fegyver. Ebben a fegyvergyakorlatban kell nevelni a gyermekeket. Ez el nem puhítja, nem teszi gyávává a férfit. Hunyadi János a vas és ina kettős fegyverével verte meg a törököt. Mit ér az oly nagy büszkeséggel emlegetett kulturális haladás, a sok iskola, hol az ifjak a tu-

miniszter. Az ülés végén a pénzügyminiszter bemutatta az 1884. évi állami költségvetés appropriációjáról szóló javaslatot, melyet a ház a pénzügyi bizottsághoz utasított.

A harmadik egyetem felállítására tárgyában a képviselőház közoktatási bizottsága által kiküldött albizottság elkészült a bizottság elé terjesztendő jelentésével. A jelentésen Hoffmann Pál elnök és Berzeviczy Albert előadó vannak aláírva. A jelentés tartalmazza az albizottság tárgyalásait és végül a következőket javasolja a közoktatási bizottságnak:

Mondja ki a közoktatási bizottság, hogy:

„1. A budapesti egyetem jogi karán és a bölcsészeti kar demonstratív szakai-ban tultömötséges van, ennek megszüntetése részben a fennálló intézmények keretében is eszközölhető, de egy új egyetem föllállítása is levezető hatással lesz reá.

2. Nem csak ez okból, hanem az ország általános kulturális érdekei tekintetéből szükséges egy harmadik egyetem létesítése, mely jog- és államtudományi, bölcsészeti, természettudományi és orvostani karokból szervezendő; a theologiai kar kérdése egyelőre függőben tartandó.

3. A jogakadémiák jelenlegi helyzetükben meg nem hagyandók.

Arra nézve, hogy ezek tekintetében mily intézkedés történjék, ezen albizottság mindaddig, míg a t. bizottság a harmadik egyetem kérdésében állást nem foglalt, nem érzi magát hivatva véleményét adni.

Ép úgy nem tartozhatik feladatunk körébe a t. bizottság további eljárására nézve, melynek iránya ugyis még csak most hozandó határozatától függ, javaslatokat tenni.”

Az ezredéves ünnep időpontjának meghatározása tárgyában a magyar tud. akadémia részéről kiküldött albizottság, mely állott Ipolyi Árnold osztályelnökből, s Pesty Frigyes és Thaly Kálmán rendes tagokból, mint az »E«-s értesül, a napokban tanácskozott e jelentős nemzeti ügyről, s történelmi kútforrás alapján indokolt véleményt dolgozott ki, továbbra is ragaszkodván ahhoz a javaslatához, hogy az ezredéves emléknap az 1894-ik évben tartassék meg, minthogy hazánk állandó elfoglalása a 894-ik évben már Pannóniának is megszálásával befejeztetett. A bizottság véleménye február 8-án fog az akadémia tört. osztálya s úgy a közgyűlés elé terjesztetni.

dományok minden ágával megismerkedhetnek, hol minden törekvés az ész magasfokú kimivelésére irányul, ha a z, kinek dicsőségét az egék hirdetik, a szívekben nem lakik; ha nincs meg bennük a belső ösztön, a gyűjtött szellemi kincseknek jóra, nemesre, humanus célokra való felhasználására; hanem igen gyakran a kicsapongásra, adósságszínálásra, tékozlásra s végre arra, hogy golyót röptessenek az agyba? Azért a szülők kötelessége gyermekeiket imádságra szoktatni s ebben jó példával elől járni, úgy, mint ez hajdan általános divott. A ki szegényi családjával közösen Istenhez fohászokdni és cselédjeit áhitatoságra buzdítani, majdan kesereghet, ha az öngyilkosság járványa elragadja szép reményét még virág korában, romlott cselédje pedig csalja, lopja vagy csürét felgyújtja.

Ugyan lássuk, miben áll az imádság gyakorlása haszna? Abban, hogy midőn az ifjú kebelében rossz gondolatok és vágyak ébrednek, melyeknek kielégítése pénzt igényel, és a gonosz szellem sugja: csinálj adósságot atyád verejtékének rovására; akkor ő ezt nem fogja megtenni, mert reggeli, déli és esti imádságra lévén szoktatva, mi-helyt Isten elé áll imájával, az a mormota, alics lelkiismeret, fülébe sugja, mit annyiszor hallott atyjától és lelki pásztorától: „Te gaz fiu, így akarod meghálálni a jótéteményeket? Térj Istenhez! Gondolj a becsület- és jellemre, megőrizvén őket, míg

A szerelem öngyilkosai.

(t—sz) Kedves szüleim! Én szeretlek, imádlak titeket, hanem azért tovább nem élhetek. Bele szerettem egy pincér-hölgybe, az pedig bele szeretett egy hadnagyba, hát mire való nekem az élet? Talán hogy miatlatok éljek? Hogy nektek örömet szerezzek? Hogy a ti reménységteket, melylyel rajtam esüggtek, betöltsen? Hogy a szeretetet, ápolást, áldozatot megháláljam? Hogy a hazának valaha hű gyermeke lehessenek? Hiszen ez mind szép dolog, hanem egy pincér-hölgy még szebb. Én tehát pincér-hölgy nélkül sem a ti örömetekre, sem a haza boldogítására élni nem akarok: mert a pincér-hölgy mindenek előtt! Ámde szívem fáj, leteszem tollamat és sírok. Siratom magamat és a pincér-hölgyet. Nektek ugyan azt hazudom, drága szüleim, hogy titeket siratlak, pedig ah! miért siratnálak-én titeket? Hiszen sokkal egyszerűbb lenne élve maradni. Csak hogy pincér-hölgy nélkül élni? Mit nekem szülő! Mit nekem haza! Mit nekem testvéri szeretet és gyermeki hála? A pincér hölgy! igen, a pincér hölgy! Ez minden!

És a fiatal ember öngyilkos lesz.

Lehet-e ennél nagyobb léhaság a világon?

Ő bele szeret valakibe és pedig többnyire nem hozzá való kaczer nőbe, ki egy ideig bolondjának tartotta őt; a játékot megunja, felmondja és a fiu agyon lövi magát. Borzasztó egy gyermektelenség; borzasztó egy hálátlanság; borzasztó egy kegyetlenség a szülők iránt!

Szegény szülő! Mily szeretettel, mennyi reménnyel csügg ő gyermekén a születésének első pillanatától kezdve. És hány szülő van, a ki magától tagadja meg és gyermekének adja; ki úgy szólván önnön véréből táplálja azt, évek vagy évtizedek hosszu során keresztül. Mennyi fájdalom, ah! és többnyire mily kevés öröme van ez idő alatt! Csak is a szeretet és reménység adja neki az erőt s azt a néhány örömkönyt, mely szemeiben talán, talán megosillan; de a melynél földgámban megfizetett mulandó ékszer a drágakérségén nincs. És még is, még is!.. az a gyermek, ki a midőn a remény czéljához már közeleg s a reménylő szülők már-már büszkén tekintenek reá; midőn e szülői tekintet előtt értékesebbé kezd lenni a világ, mert ime szeretők és fáradságuk kincsét mintegy tökélsítve látják; midőn az átremegett évek, virasztott évek után, fáradt tagokkal, a minden árnyék-nál kedvesebb enyhely, a szeretetnek lombja alá pihenni vonulnának: egyszerre csak kifordul sarkából a föld s a gyermeki hálát-

élsz, szeplőtlenül.” És a fiu meg lesz mentve.

Fognak akadni bizonynyal olyanok, kik erre megjegyzik: „Imádkozni! Ez nem fér a mostani kor keretébe.” De a mit az ilyen urak korszellemnek hívnak, az nem egyéb, mint amaz urak saját szelleme. A napisajtó legtöbbet tehetne az e fajta korszellemnek kiirtására.

XIII. Leo pápa a bécsi érsekhez 1883. augusztus 30-áról intézett levelében azt mondja: „A hitvédés legalkalmasabb eszközeinek és viszonyainak közt legidősebbnek tartjuk, hogy a sajtó támadásai és az ellenség alattomos mesterkedései (insidiosa artificia) a sajtó útján veressenek vissza.” Képzeltető-e erősebb megtámadása az erkölcsi világrendnek, mint a pessimismus tana s annak kútforrása: Schopenhauer filozófiája? Azért mi jelen cikkünkkel a szent atya inteniója szerint cselekedtünk, mit sem törődve azzal, hogy ezáltal ipso facto a pessimisták szemében „az ultramontanok primipilus dardahordozójává” lettünk. De ne higgyék a magukat liberálisoknak nevező urak, hogy a kik imádkoznak, szabadon gondolkodni nem tudnak, Igen is tudnak. Ők sem szeretik a sötétséget, sőt kívánják: legyen mennél nagyobb világosság, csak ne olyan, mely mellett a kutató szellem — Secchi, első rangú csillagász mondásaként — „gyalázatosan a porban csuszik s nem egyszer a merő anyag-

nak fizetése gyanánt feltárul előttök a pokol! Virasztásokért, szeretetetekért, fáradságotokért, fájdalomatokért, ez a jutalom, szegény szülők! A kin! A tövis koszoruk koronája. A homlok, mely eddig csak verejtéket ismert: hát izzadjon most vérgyöngyököt!

És míg a kaczer nő kaczag, mert emelte hírét; míg a hálátatlan gyermek meghidegült, de egykor önző szívét pusztítják a férgek: a szülők előtt az örök szenvedés gyehehnája nyílik meg, s ők érzik le Isten előtt ama szégyenteljes bűn büntetését e földön, a mely büntetés helyett más jutalmat, a mely kinszenvedés helyett örömet vártak vala.

Igy teszi tönkre a hálátatlan gyermek az ő szülőinek életét! Mert legyen az a nő bármiféle teremtese az Istennek: a nő hűtlenségeért ne büntesse a gyermek a szülők, hanem állja ki a csalódás fájdalmát férfiasan és ha majd egyszer neki is gyermeke leszen, fogja megtudni, hogy mily büntetett volna el egykor: Isten, haza és szülő ellen!...

Minő befolyása van a rossz házi nevelésnek az iskolára és társadalomra?*)

Jelige: Népnevelés! jöjjön el a te országod!

Hogy a háromszékmegei tanítóegyesület egy tagját is ezen pályakérdés kidolgozásánál nem a pénzvágy, nem a feltűnés keresése vezérelte, kitűnik onnan is, hogy először eredménytelenül tüzetett pályázat alá.

Jól esik állbarátainknak a közönyös-séget, vagy a hiányzó munkakedvet ellenünk felhozni, mert már két pályakérdésre egyetlen munka sem érkezvén be, letűnt a küzdterről s ezen harmadik is csaknem elődjei sorsára jutott. Fiatal tanítótestületünk, a tanítás terén szerzett tapasztalatok és elvi kérdések megoldásában fényes tanujelét adta ügyeszeretettel párosult munkásságának. Pályakérdéseink azonban fáradhatlan tanulmányozáson kívül több évi tapasztalatok gondos összegyűjtésén kell hogy alapuljanak s mert nemcsak önmagunknak, hanem a nyilvánosságnak is vannak szánva; ha egész tökéletest nem is, gyengét semmi esetre sem adhattunk.

Adatott ugyan egyeseknek oly kiváló tehetség, kik a képzelt adatokat ragyogóan leírva, látszólagosan megoldják a tételt, de minden állítás bizonyításánál ott lebeg e kérdés: vajjon úgy van-e az életben?

*) Ezen dolgozat pályamunka volt s a „Háromszékmegei tanító-testület” dicsőretekkel jutalmazta s határozta, hogy szerző kérsék fel annak egy általa választandó lapban való közzétételére. Szerk.

iszapjába reked”, hanem olyan felvilágosodás, mely megérti a néma csillagok nyelvét s fejet hajt e tétel előtt: Deus gubernat mundum. Isten kormányozza a világot.

A leggyőzelmesebb erő azon vallásnak van adva, mely a minden kebelben rejlő vigasz utáni vágyának a legtökéletesebben megfelel. Ilyen a keresztény vallás. A ki ennek szellemében ír, az a valódi bölcs, nem pedig az, a ki a földi bajok felett siránkozva, betölti a népeket desperátus nézetekkel, miket azután a pessimisták a bölcsélet nagyszerű haladásaként üdvözlönek. Hisz tudja mindenki, hogy e földön a meny nyet feltalálni nem lehet; de van az életben a sok keserűség mellett sok édes és vigasztaló is... Felemelő, nem lehangoló bölcslethe van szükség. Ilyen felemelő Dach Simon német költeménye, melyet magyar rimkebe szedve befejezésül ide igtatunk:

„Jó sorsban fenn nem héjazni,
Balsorsban meg nem alázni
Magát, ritka művészet.
Viselni minden fájdalmat,
Tűrni, mi el nem maradhat
Békével, nagy bölcsészet.
A bölcs soha bátorságot
El nem veszti, ha csapását
Ráméri is a végzet.
De mitől is rettegethetne?
Arszlánerős lelkiülete
Neki biztos fedezet.

Radányi József.

Ezen előzmények után — melyek ha szorosan a tárgyhöz nem tartoznak is, de indokoltak — nem tehetem, hogy rá ne mutassak az irányra, mely szerint jelen dolgozatom összeállítottam.

Magam elé idéztem gyermekeimeket pajtasaiméval együtt, előttem voltak saját és közelről ismert rokonaim, barátaim gyermekei; összeszedtem évek hosszu során szerzett tapasztalataim; elilestem tapasztalt tanító-társaim véleményeit: s ezek alapján fogtam ezen kiváló horderejű tételt megoldásához. Nem kerestem a logikai összefüggést, a rendszert, mert ezen tétel lényege: tapasztalatok összeállítása. Nem tehettem, hogy csupán rámutatsak a rosszra, kellett a hogyant és a miértet (?) is mellé állítani, hogy ne férjen hozzá ezen kétség: vajjon úgy van-e? Nem úgy értelmeztem a nevelés fogalom értelmét, mint a ki elv szerint, öntudatosan hat a gyermekekre a végből, hogy szunyadó szellemi képességét feleltsse s annak oly határozott irányt adjon, mely szerint rendeltetését felismerje és elérje. Nem így fogtam fel és pedig azért, mert népiskolai tanítóknak tüzetett ki e tétel, kik oly szülők gyermekeit oktatják, kiknél öntudatos, elv szerinti neveléssel alig találkozunk. Szándékosan, öntudatosan rosszul nevelni pedig a gyermeket, oly szülőt alig képzelek. Itt a rossz nevelés alatt a gyermekekre gyakorolt oly hatást kell érteni, mely őt minden öntudatos számítás nélkül, esetleg éri; vagy mely reá, ha szándékosan is, de nem terv, hanem ösztönszerűleg intéztetik. És én az ily hatást is nevelésnek tekintem. Így fogom fel a rossz házi nevelést s ezen alapon kezdék a tulajdonképeni tétel tárgyalásához.

A családnak az iskolával szemben legfőbb kötelessége gyermekeit nemcsak előkészíteni az iskolai életre, hanem a tanító működését gyámolítani, segédkezet nyújtani azáltal, hogy szorgalmas iskolalátogatásra ösztönzik, a tanító eljárását helyesnek találják s keresztülvitelére pontosan felügyelnek.

Nem lehet tehát eléggé kárhóztatni azon szülők eljárását, kik gyermekeiket már korán idegenítik az iskolától azáltal, hogy hibázás, vagy azok megbüntetésénél hivatkoznak a tanítóra, mint a ki az általuk adott vesszőcsapásokat hatványozva adja ki. Nem egyszer van alkalma a tanítónak ily nyilatkozatokat hallani: majd feladlak az iskolába, kiverik ott belőled a hazugságot, vagy hamisságot stb.-t.

Nem tekintve a gyermek lelki küzdelmét, míg iskolába jön és ott megbarátkozik tanítójával, rossz befolyással van az iskolára azért, mert sok idő telik el, míg a gyermek — akár mily szépen beszél is a tanító — az előadottakra figyel; elmarad többi társaitól, miatta lassan lehet haladni, kérdészkor bátortalanul felel, több nyájasságot, leereszkedést kell vele szemben tanusítani; mit ha más gyermekkel is nem teszünk, igazságtalannak neveznek, szülő-jök előtt ránk panaszkodnak.

Az ily szülők nemcsak az iskolát és tanító személyiségét, hanem minden alkalmat felhasználnak gyermekeik ijesztgetésére: banks, ördög, boszorkány, sárkány, cigány, koldus, katona, bíró mind hathatós nevelési eszköz a gyermekek megfélemlítésére. Az így felnőtt gyermek az életben gyáva, ideges, babonás s ha felnőttekre nem hathat, gyermekeket igyekszik hálójába keríteni; ezekből válnak a hazának szolgálalkú polgárai, guruzslók, kártyavetők stb.

Napjainkban nagyon sok emberrel találkozunk, kik a rend- és törvénynek makacsul ellene szegülnek, ha azok saját javukat eszközlik is.

A kényszer-oktatást nagyon sokan valódi kényszernek tekintik; büntetéssel, vagy szigorú eljárással lehet sok szülő gyermekét iskoláztatásra kényszeríteni. Az ily szülő gyermeke nagyon ritkán tanul odaadással, szeretettel; tanul azért, mert fel van költve a tudás szüksége; hisz mindig azt hallja szülőitől: nem lesz pap, tanító belőle.

Ezt a gyermekek lelkükbe vésik, az

iskolában tanulóitársaik előtt gyakran adnak e hitőknek kifejezést, s ki csak egyszer tanuló volt, tagadhatná-e, hogy az így s ehhez hasonló kísérő szavak nem hatottak rá?

És ha az iskoláztatás ellen szegül a a szülő, vajjon más törvényeknek készségesen fog-e engedelmeskedni? Minden bizonynyal előtte minden törvény heves kifakadásokra, makacs ellentállásra fog találni, mit a gyermek idejekorán magába szív, s lesz a társadalomnak, a hazának oly tagja, ki nem hogy a közjónak előmozdítója, humanus intézmények pártfogója lenne, hanem csak érdekeinek él, másokat bujtoogat, minden törvényt kényszernek, rossznak talál, hazáját csak névleg ismeri, annak oltárára nem tesz, hanem ha szerét teheti, kárára törekszik.

(Folytatása köv.)

Sipos Samu.

A vádlottak padjáról.

Kézdí-Vásárhely, 1884. febr. 1.

Lemhényi Bodó József még csak 17—18 éves siheder, de nem azért közeli rokona a hírhedt Bodó Péternek, hogy ennek fájától az erkölcsi rokonság tekintetében is messze elüssön. S hogy csakugyan nem ütött el, sőt erkölcsileg is méltó rokona lehet még idővel a különféle bűnök elkövetésében valóságos heroismusra szert tett Bodó Péternek, annak igen nyomatékos és nagy reményekre jogosító bizonyítékát adta a múlt évi szeptember 4. és 5. közötti éjszakán.

Történt ugyanis, hogy lemhényi B. J-né családjával együtt már csendesen és javában pihent az irt időben, midőn álmából konyhája ajtajának döngése ébresztette föl. Alig figyelhetett azonban a döngetésre, midőn ablakai kezdettek ezer darabba zuzva, szobaiba zápor módra behullani, az azokra sürtien szórt kö- és tégladarabokkal együtt.

Nem használt a rögtön talpra állás és tettesre szórt szidalom, nem a segélykiáltás sem, sőt a fia által eszközölt kétszeri lövés sem riasztotta el a vakmerő tettest, hanem a kö-, fa- és tégladarab egyre özönlött be szobaiba úgy, hogy a benlevők élet- és testi biztonsága is a legnagyobb veszélyben forogott. Mikor már valamennyi megközelíthető ablaka bezuzva volt, szobabutorai, takaréktűzhelye, sőt a ház falai is tetemesen meg rongálva volt, a vakmerő tettes megelégtelte a vad mulatságot és elillantott. S minthogy épen a már bezuzott ablakok alatt szaladt el, úgy B. J-né, valamint fia is határozottan felismerte, hogy a bösz éji látogató nem más, mint Bodó József egykori szolgája, kinek béréből némi kártételek visszatarthatván, ezért követte el a már leirt nemtelen boszút.

Valószínűleg azon hiedelem, hogy a bíróság majd több hitelt ad neki, mint az öt felismerő 2 egyénnek esküvel is megerősített egybehangzó vallomásának, galád tétét nemcsak a vizsgálatnál, de a mai napon megtartott szóbeli végtárgyaláson is konykul tagadta, sőt átkozódni sem átalotta megkísérteni. Mindez azonban nem indította meg a kemény szívű kövvádlót, sőt konok-sága arra hangolta, hogy a cselekmény veszélyességét is tekintve, több havi fogház és 100 frt pénzbüntetést indítványozzon reá, idegen vagyon rongálásának vétségeért. De mindez a tkts kir. törvényszékre sem hatott oly annyira, hogy esküdözött ártatlanságát elhagyja. Vétkesnek mondotta ki a vádbeli cselekményben, s két havi fogházra és 50 frt pénzbüntetésre ítélte el, s 13—14 frtnyi kártérítésben is elmarasztalta. — Bodó Péter is ily csekélységgel kezdette, s mai nap-ság 15 évi fegyházra van elítélve. Jó lesz a siheder Bodó Józsefnek ezen kissé gondolkozni, nehogy második Bodó Péter legyen belőle.

Mindenféle.

— Kézdí-Vásárhelyt is megalakult az „Országos Vereskereszt-egylet” fiókja. Az alakuló gyűlés m. hó 16-án tartatott meg a

tanácsháznál. Megválasztatott elnöknek: Székely János ev. ref. pap, elnök-társnak: Br. Szentkeresztty Stephanie, jegyzőnek: Vajna Károly, pénztárnoknak: Kovács Károly; ezenkívül 8 bizottsági tag. Az egy-let eddig 33 tagot számlál; azonban van remény, hogy a szép eszme hova-tovább nagyobb tört fog hódítani.

— A kovásznai kaszinó-bál. Már évek óta valóságos divattá vált a kovásznai kaszi-nó-bált meglátogatni s ezen divat évről évre mindinkább terjed, minek természet-s következménye, hogy minden kétséget kizárólag Kovásznán történnek az egész megyében a legszebb bálók. A kovásznai kaszi-nó-bálban évenként találkát ad a vidéki előkelőség színe-java s a megye minden részéből összegyűlt hölgykoszoru annyi bájos virágot mutat fel, minőt egyik vá-rosi bál sem. A f. hó 29-én rendezett bál fény és pompára nézve az eddigieket is messze felülhaladta. Annyi női szépség és báj, annyi elegáns toilett, annyi elegancia volt itt látható, hogy az ember alig volt képes elhinni, hogy egy vidéki bálban van. A táncsterem egyszerűen, de csinosan volt ez alkalomra feldiszeve s a mi a küldisz-ból talán hiányzott, azt bővön kipótoltá a ragyogó hölgykoszoru; a bájos, derült ar-czok, a ragyogó szemek, sugár termetek mellett eszünkbe sem jutott a butorzat takarékoságára figyelni, minék oka különben egészen a helyi viszonyokban rejlik. Egy kis vidéki helyiségben merő képtelenség pompás aranyos tükrököt várni. Ezt csak azért említők meg, mivel némelyek ezen hiányt a rendező bizottságnak tudták be.

Kilencz órakor megérkezett a ladi patroness Réz Farkasné urhölgy ő nagysága bájos leányával Gizellával és a jó ügyhöz méltó áldozatkészséggel 30 frtot adományozott belépő-díj fejéért az egylet javára s ezután a rendező bizottság által alkotott sorfal között haladt a számára kijelölt diszhely felé, hol a bizottság érdemes elnöke Hol-laki Attila szolgabíró ur egy igen diszes virágoskrot nyújtott át, melynek fehér selyemszalagján aranyos betűkkel a kö-vetkező felirat diszelt: „A kovásznai kaszi-nó-bál emlékéül 1884. január 29-én.” Az ünnepiességek befejezése után a k.-vásár-helyi zenekar rákendezte a csárdást s az ifjuság fúradhatlanul, tűzzel és hévvel járta és folyt a tánc egész hajnalig. Ki kell emelnünk az igen tiszteitladi patroness-t, ki ép oly szívélyes nyájassággal gyakorolta a bálanyai tisztet, mint a mily nagylelkű bőkezűséggel igyekezett egy szép irányu kultur intézmény anyagi jóllétét előmoz-dítani. Nemkülönben dícséretet érdemel a rendező bizottság és annak érdemes elnöke Hollaki Attila ur, mint a kinek legfőbb érdeme van abban, hogy a kovásznai kaszi-nó-bálók az utóbbi időkben oly szép szellemi és anyagi sikert mutatnak fel. A hol oly derék houleányok és oly ügybuzgó férfiak állnak a dolgok élén, ott a jó ügy mindig virágozni fog. Báli szépeinkből egy diszes koszorut állítottunk össze, melyet ezennel bemutatunk a közönségnek. Jelen voltak: Dr. Barabás Sándorné, Cserey Gyuláné, Da-mokos Ákosné, Geréb Béláné, Kőnczey Miklósné, Nagy Lajosné, Orbai Istvánné, Pócsa Gyuláné, Rápolyt Gáborné, Rápolyt Lászlóné, Szőrcsey Gáborné. Apór Vilma, Bartha Ilona, Bartha Juliska, Bodor Irén, Buday Róza, Bogdán Gizella, Csoma Aida, Donáth Lujza, Dónáth Ida, Fejér Ilona, Forró Eszter, Gál Gizella, Gál Irma, Gazda Emma, Geréb Gizella, Horváth Mari, Inceze Vilma, Kőnczey Zsuzsa, Kun Jolán, Ko-vács Laura, Kovács Lujza, Mirese Berta, Pócsa Gizella, Réz Gizella, Székely Gizella, Török Margit, Tompa Gizella, Tompa Mar-git, Vékás Ida, Zeidel Jusztin.

— A csikszeredai vegyes ipar-egylet Ta-más József elnöklete alatt 1884. jan. 13-án közgyűlést tartott, melyen jelen volt 56 tag; hiányzott 17 tag. A gyűlés legfőbb tárgya a pénztárnoki számadás volt, mely-nek megvizsgálására egy 6 tagu bizottság küldetett ki. Ezen bizottság jelentése sze-rint az 1883. év végén az egylet vagyoni állása következő: bevétel 1) követelések-ben és készpénzben 545 frt 72 kr. 2) tag-

sági járulékokból 55 frt. 3) kamatból 21 frt 27 kr. 4) szegődötésből 12 frt. 5) sza-badításból 6 frt. Összesen 638 frt 99 kr. Kiadás összesen 44 frt 50 kr. Levonva a kiadást a bevételből, marad 594 frt 49 kr. Végül az ifjuság egy segélyző egylet ala-kítását határozván el, e célra segélyért kérelmezett, mit a közgyűlés figyelembe véve, nevezett célra 20 frtot meg is aján-lott. Több tárgy nem lévén a gyűlés vé-gét ért.

— Képviselőválasztás. A csikarczfalvi kerületben a korteskedések megindultak. A kormánypart jelöltje Kovács István minisz-teri fogalmazó, az ellenzéké Györfi Gyula ügyvédjelölt és Bálint Lázár os.-szentmik-lósi plebános. A választás — mint már írtuk — február 9-én lesz.

— Kovásznán a dalárda-egylet saját pénztára javára a D. Veres Gyuláné ő nagy-sága védnöksége alatt február hó 16-án zártkörű bált fog a Butyka József-féle piaci bálteremben rendezni. Szünet előtt Dr. Póka Dezső és főerdész Sümegh Ig-nác urak zenével és a dalkör válogatott énekekkel fognak közreműködni. Az elő-készületekből ítélve, e bál a legsikerülteb-bek egyike leend. Jelszó: fesztelesség és egyszerű öltözködés! Ebből folyólag biz-ton feltehető, hogy a számíttással élő Ko-vásznai közönsége és közeli vidéke nem lesz oly részvétlen ezen, mint a közelebbi bál iránt. Butyka József ur szíveskedett a báltermet ezen közimvelődési célra díj nélkül átadni.

— A háromszékmegyei kézdí-orbai ke-rület róm. kath. tanítótestülete 1884. febr. 13-án d. e. 9 órakor kezdődőleg Szárazpa-kon a róm. kath. iskola helyiségében tartja téli rendes vándor-közgyűlést, melyre a testület rendes és pártoló tagjait, valamint minden tanügybarátot tisztelettel meghi-vok. A gyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó beszéd. 2. Mintatanítást tart helybeli tanító Szántó Ferencz az írva-olvasásból az első osztálybeli tanulókkal. 3. Értekezést tart helybeli kántortanító Bara Ferencz ily czi-mű tétéről: „Hogyan ébreszthet a tanító gyermekeiben figyelmet előadása iránt?” 4. A múlt gyűlésről fölvetett jegyzőkönyv fölolvása és hitelesítése. 5. A múlt gyűlé-sen a tisztujtatóról fölvetett jegyzőkönyv föl-olvasása és hitelesítése. 6. Az 1883. de-czember 13-án Kantában a számadásról föl-vett jegyzőkönyv fölolvása és hitelesítése. 6. Szavalja Kovács Ferencz peselneki közs. tanító Petőfinek „A csárda romjai” czimű költeményét. 8. Indítványok, a jövő gyűlés helyének megállapítása. — Kéretnek a gyű-lés tagjai a múlt évre járandó tagsági dí-jakat ezen gyűlésre elhozni s pénztáros Hamar Bálint urnak átszolgálatni szíves-kejenek. Végül közös ebéd lesz helybeli kántor-tanító Bara Ferencz urnál a szokott 50 kr díj lefizetése mellett. Remélem, mind-nyáján ott leszünk. Elnöki megbízásból: Kovács Ferencz, egyleti főjegyző.

— Felhívás. A háromszékmegyei kézdí-orbai róm. kath. tanító-egylet azon t. tag-jait, kiknél az egylet könyvtárából az alap-szabályok 13. §-ban irt időn tul könyvek vannak, kartársi bizalommal kérem fel, mi-szerint — a hivatolt §-ban meghatározott terhek kikerülése tekintetéből is — szíves-kejenek azokat e hó 7-én K.-Vásárhely-Kantába összehívott rendkívüli gyűlésen beadni. Továbbá értesitem az egylet t. tag-jait, hogy ezen gyűlésen a tagsági díjak befizetése is eszközölhető lesz. Orozsfalu, 1884. febr. 1-én. Hamar Bálint, egy-l. könyv- és pénztárnok.

— Papolci levelezőnk írja: „Papol-on a községi tisztujtás január 29-én dél-előtt ment végbe az ezelőtt hetekkel meg-indult igazgatásokkal szemben a legpéldásabb rendben, mit örömmel constatálunk. Meg-választattak: községi első birónak Bagoly Ferencz 110 szavazattal Kiss György 43 szavazata ellenében, másodbirónak Pál Al-bert, első esküdtnek Földes Sándor és má-sod-esküdtnek ifj. Imreh Mózes ellenjelölt nélkül egyhangulag. A választás folyamo-dás tárgya lesz. — d—r—.”

— Véletlenül felfedezett aranybánya. Broz Alajos erdélyi földbírtokos s az or-

szágos erdészeti egyesület tagja, levelet intézett az egyesület elnökségéhez, a mely-ben tudatja, hogy a pagonyával szomszéd-os Hunyadmegye határán Stanizsa köz-ség területén, vadászás közben, geológiai ismereteinél fogva, egy nagy kiterjedésű területet fedezett fel, mely aranyban dus-gazdag, 1—1 és fél méter vastag telléreket tartalmaz, azt azonnal el is foglalta, ille-tőleg szabad kutatási körökkel hálózta el s a kutatási engedélyt kinyervén, a bányát feltárta.

— Magyar lap Amerikában. New-York-ban e hó 15-től kezdve megjelenik az »Ame-rikai Nemzetör« — az Egyesült-Államokban élő magyarok újsága. E lapban találunk egy felhívást »honfitársainkhoz,« melyben el van mondva, hogy Amerikában már három-szor kísérlették meg magyar lap alapítását. Első ízben 1853-ban, mely év október 15-én jelent meg a „Magyar Száműzötték Lapja” első száma, melyből azonban csak 6 szám jelent meg. 1879. június 15-én »Magyar Amerika« czim alatt jelent meg Löw Vilmos és Mogyoróssy Árpád által szerkesztett hir-lap első száma. Ez azonban még hatszor sem jelent meg. — Az új lap reméli, hogy az Amerikában élő magyarok pártfogásban fogják részesíteni.

— Helyreigazítás. Megelőző lapunkból tévedésből kimaradtak Szász Károly csiz-madia és Ambrus Albert szeszgyáros ne-vei, kik szintén az ipariskola javára tartott iparos bál alkalmával 50—50 krt voltak szí-vesek felülfizetni, mit is ezennel helyre-igazítunk.

— Mi az ügyvéd? Erre a kérdésre so-kan igen különféleképp válaszoltak, mert soknak volt már póre s nem mindegyik végződött egyenlő eredménnyel. Egy an-gol író szerint az ügyvéd oly ember, a ki, ha ketten egy osztriga felett civődőnek, ő az osztrigát nyugodtan a kezébe veszi, tar-talmát élvezettel lenyeli s a két bámuló félnek egy-egy üres héjat nyújt oda.

— Kuruttyol benne a béka. Egy szegény képzelő beteg cigány-asszonyt vitt be a férje Félégyházáról a budapesti Rókus-kór-házba. Neve Kolompér Mari s azt állítja, hogy a nyáron, midőn egyszer a kútnál vederből ivott, lenyelt egy nagy veres hasu békát, mely most a gyomrában folytonosan kuruttyol. Az asszony képzelgése annyira átragadt férjére, hogy ez is erősen állította, miszerint saját füleivel hallotta a béka kuruttyolását felesége gyomrában.

— A kisbirtokosok hitelügyének szervezé-séről figyelemre méltó cikket közöl a „Gazdasági Mérnök” czimű mező-gazdasági és műszaki hetilap legutóbbi szá-ma, a mely változatos és gazdag tartal-mánál fogva egyébként is megérdemli a föl-említést. Tartalmából kiemeljük Dr. Rosen-spitz Sándornak, a lap amerikai rendes tu-dósítójának érdekes levelét, a lap angol-orzági levelezőjének a Humber-folyam sza-bályozásáról irt érdekes cikkét s a vizi malnok számára való turbina ismertetését. Különösen érdekes az önálló cikkek mel-lett a „Gazdasági szemle” czimű rovat, mely a bel- és külföldi mozgalmakról az egész művelt világból érdekes és gyors tudósítá-sokat közöl; nemkülönben a „Kiállítás értesítő” czimű rovat, melyben az ország-s kiállításra vonatkozó minden hivatalos in-tézkedés és társadalmi mozgalom hiven és gyorsan közöltek; végül különösen ki kell még emelnünk a „Tálmányok” és „Hasz-nos tudnivalók” rendes és fölötte érdekes és hasznos rovatát. — A „Gazdasági Mér-nök” megelőző számaiból érdekesnek tart-juk még fölemlíteni azt a jeles és figyelemre méltó cikket, mely a külföldi követések-hez gazdasági és műszaki attachék alkal-mazását sürgeti, továbbá a hengerimalmok-ról, a villámhárítókrol, a legjobb fejőstehén-fajokról, a gazdasági takarékoságról, a pan-csovai selyemfonó gyárról, a szarvasmarha-istállók építéséről stb. szülő közhasznu cik-keket, nemkülönben Matlekovics Sándor államtitkár jellemrajzát és arczképét. — A „Gazdasági Mérnök” közhasznu voltát e néhány adat is eléggé igazolja, miért is el nem mulasztathjuk e jeles szaklapot a mű-velt gazdaközönség, ugyszintén a mérnökök és építészek szíves figyelmébe és megérdem-llett pártfogásába ajánlani. Előfizetéseket egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr-jával még ez év elejétől fogva is elfogad a „Gazdasági Mérnök” kiadóhiva-tala Budapestben (osillag-utca, 8. sz. a.)

— Egy 2—4 gymn. vagy felsőnépiskolai osztályt végzett fiú Kézdí-Vásárhelyt — ugyszintén Csik-Szeredában is — Szabó Albert könyvnyomdájában tanuló nak felvétetik.

H u z á s j a n u á r i u s 30-án.
11. 43. 7. 72. 85.

Piaczi árak		Kézdí- Vásár- hely	Csik- Szereda	Gy.-Szt- Miklós
		jan. 31. frt kr	jan. 30. frt kr	jan. 26. frt kr
Héctoliter	Buza) tiszta	6 75	7 50	7 50
	) elegy	6 50	6 —	6 75
	) tiszta	4 40	4 25	5 —
	Rozs) elegy	— —	3 50	4 50
	) tiszta	3 80	3 75	4 75
	Árpa) elegy	— —	2 75	4 50
	Zab	2 80	2 75	3 —
	Törökbuza	4 40	5 —	5 20
	) köles	10 —	12 —	10 —
	) árpa	30 —	10 —	— —
Kilogr.	Borsó	6 —	4 50	5 50
	Lencse	10 —	— —	— —
	Fuszulyka	6 —	5 50	5 75
	Lenmag	— —	— —	— —
	Kendermag	— —	— —	— —
	Bükköny	— —	— —	— —
	Pityóka	1 60	1 75	1 50
	Marhahús	— 40	— 34	— 32
	Disznóhús	— 48	— 48	— 56
	Juh-hús	— —	— —	— 30
Darab	Szalonna	— 80	— 80	— 75
	Fagygyu	— 32	— 30	— 44
	Malacz	1 20	2 50	1 20
	Lud	1 10	1 —	1 —
	Bárány) fehér	— —	— —	— —
	) fekete	— —	— —	— —
Egy pár csirke		— 60	— 65	— 60
10 tojás		— 20	— 20	— 25

Cs. N. Csik-Madéfalva. A beküldött dolgozat, terjedelme miatt, csak később jelenhetik meg.

Egy pár szó a székelynép életéből. Tessék azokból a babonákból minél többet összegyűjteni, leírni és minden reflexio nélkül beküldeni; akkor szívesen tért adunk. Ez a kettő még nem elég egy közleményre.

Kiadó tulajdonos:

Írádó tulajdonos:
Szabó Albert.

Sz. 4927. tkkvi.
1883.

A k.-vásárhelyi kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság, közhirre teszi, kovásznei Kovács Szuzsánna végrehajtónak dálnoki Szőcs Ferencz és neje Dénes Anna végrehajtást szenvedő elleni 236 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a kvásárhelyi kir. törvényszék területén levő Dálnok községében fekvő, a dálnoki 759 sz. tkbven A+2128, 3494, 3550, 5093, 5095, 5388, 8446, 8599 és 8716 hr. sz. alatti; dálnoki 762 sz tkbven A+770 és 771 hr. sz. alatti ingatlanokra 393 forint megállapított kiköltési árban

az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1884. évi márczius hó 5-ik napján d. e. 9 órára Dálnok községében a község házainak megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis telekkönyvi testenként készpénzben, vagy az 1881. 60. tozikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi novemberről 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt övadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. tozikk 170. §-a értelmében a bántapénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék,
mint telekkönyvi hatóság üléséből 1883
november 28. 1-1

Sz. 4928. tkvi
1883.

A kvásárhelyi kir. törvényszék,
mint tkvi hatóság közhirre teszi, hogy
kovásznai Kovács Zsuzsanna végrehaj-
tátónak dálnoki Szőcs Mózes és neje

Bakk Juliánna végrehajtást szenvedő elleni 283 fnt tőkekövetelés és járul iránti végrehajtási ügyében a kvásár-helyi kir. törvényszék területén levő, Dálnok községében fekvő, a dálnoki 48. sz. tkvben A+86, 87, 88, 89, 1679, 3474, 4032, 4276 hr. sz. alatti s a dálnoki 776 sz. tkvben A+2738, 3839, 4153, 4154, 6266, 8641, 9118, 9119 és 8739. hr. sz. a. foglalt ingatlanokra 488 fnt megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1884. évi márczius hó 3-ik napján d. e. 9 órakor Dálnok községében a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog-nak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át telek-
könyvi tetséknél késpénzben, vagy
az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett ár-
folyammal számított és az 1881. évi no-
vember hó 1-én 3333 sz. a. kelt igaz-
ságügyministeri rendelet 8. §-ában ki-
jelölt övadékképes értékpapirban a ki-
küldött kezéhez letenni, avagy az 1881.
LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánat-
pénznek a bíróságnál előleges elhelye-
zéséről kiállított szabályszerű elismer-
vényt átszolgáltatni.

A kvásárhelyi kir. törvényszék,
mint tkvi hatóságnak üléséből 1883.
november 28-án. 1—1

Van szerencsém a n. érd. közönség figyelmét felhívni, hogy KÉZDIVÁSÁRHELYI és CSIKSZEREDAI
könyvnyomdában a következő

NYOMTATVÁNYOK ÁLLANDÓAN RAKTÁRON TARTATNAK

és KIS MENNYISÉGBEN is feltűnő OLCSÓ ÁRON kaphatók:

Adás-vevési szerződés.
Adóbejelentés, kisüstösöknek
szeszgyárosoknak.
Adóhátralék-törlesztéi kimutatás. L. K.
Adóhátraléki kimutatás, havi.
" " $\frac{1}{4}$ évi.
" " 1 évi.
Adóösság-lévlér r. k. egyházhoz tartozó pénzalaphoz
Anyakönyv, róm. k. népisoklak részére, B. minta.
Anyakönyv, tanköteles növendékek részére. (L. T.)
Állategészségügyi kimutatás.
Árverési feltételek.
Árverési kérés, ingóságokra és ingatlanokra.
Árverési hirdetmény bir. végrehajtóknak.
Árverési hirdetmény, adóügben. (L. H.)
Baronvásári jegyzőkönyv.
Béketárgyalási jknyv, közs. bir. L. T.
Bélyegjegy-megrendelés iv.
Bélyeglelet. (L. H.)
Birtokiv; bel- és küliv. (L. K.)
Bizonyítvány, ujoncozási felszólamlási ügyben.
Családi értesítő. (L. É.)
Cseléd-könyvv.
Dohánygyártmány-megrendelés.
Egészségi bizonyítvány, lovaknak.
Egészségügyi kimutatás, D. minta.
Ertesítés a keresztelési, (születési) házassági és
halálozási anyakönyvekből.
Felvételi napló a r. kath. iskolák részére, A. minta.
Felszólamlás ujoncozási ügyben.
Gyalmoltak és gondnokoltak nyilvántartása.
Hadtökéses szökevények lajstroma. (L. I.)
" " kiphutatólajjegyzőkönyve
Hagyatékli leltár, kül- és beliv.
Haláleset-felvétel, bíróságok részére.
Haláleset-felvétel, gyanúhatóságok részére.
Haláleset-felvétel, brassói kir. illetéktiszabási
hivatal részére.
Halál-okok idő szerinti kimutatása.
Halottkémi iktató-könyvv.
Halottvizsgálati bizonyítvány, I. minta.
Halottkémi jelentés, II. minta.
" " orvosi segélyben nem részesi-
tett gyermekek haláláról, III. minta.
Halottkémi jelentés rendkívüli halálesetről, IV. m.
Halottkémi jelentés talált hulla iránt, V. minta.
Halottkémi jelentés ragályos, járványná válható,
vagy járványos betegségben történt haláleset-
ről, VI. minta.

Halottvizsgálati könyv, VII. minta.
 Halottkémi jelentés halottvizsgálati jegyzőkönyvekkel, VIII. minta.
 Határidő-napló, közs. bir, 13. §.
 Határszéli igazolványérti utalvány.
 Honvéd-változási kimutatás.
 Himlőoltási bizonyító tábla.
 Himlőoltási részletes kimutatás.
 Hivatalos árverési hirdmény. Adóüg. v.
 Havi adó-kimutatás. L. A.
 Hivatalos bélyeglelet.
 Hivatalos jelentés, a 3 hóig nem szorgalmazott végrehajtásról.
 Hivatalos jelentés, a teljesített végrehajtásról.
 Idézés, községi bíraskodáshoz.
 Idésvény, erdőkihágásos ügyekhez.
 Iktató-könyv, község részére.
 Iktató-könyv, erdőkihágásos ügyekhez.
 Iktató-könyv, hadköteles szökevények részére.
 Infrascriptus praesentium vigore fidei facio indubiam et adestator in Baptisatorum.
 Infrascriptus praesentium vigore fidei facio Indubiam et adestator in Copulatorum.
 Infrascriptus praesentium vigore fidei facio Indubiam et adestator in Defunctorum.
 Ítélet, községi bíraskodáshoz. (L. M.)
 Járványbetegségi kimutatás.
 Jegyzőkönyv a községben kiadott lólevelekről.
 Jegyzőkönyv a községben kiadott marhalevelekről.
 Jegyzőkönyv a község előjárósága által kiállítottlevél-ajánlatokról.
 Jegyzőkönyv a levágott szarvasmarhákrol.
 Jegyzőkönyv az árvek követelésének nyilvántartásáról.
 Jelentés, erdő-kihágásos ügyekhez.
 Jelentési levél, utazók számára.
 Jelzőlogóhoz bekebelezése vagy előjegyzése iránti kérés és felzet.
 Kataszteri birtokiv, kül- és beliv.
 Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a honvédség részére.
 Katonai nyilvántartási jegyzőkönyv, a sorhad részére.

Kézbécsítési iktató-jegyzőkönyv.	P
Kézbécsítési végvény, közs. bírások.	P
Kielégítési végrehajtás iránti kérés, ingóságokra és ingatlanokra.	P
Kimutatás az év végén fennmaradt s behajthatlan-ság czimén leírandó ingóság adóhátralékokról	P
Kipuhatólasi jegyzőkönyv, hadköteles szűkevények-ről. (L. H.)	P
Költségvetés, községi iskolák részére.	P
Kötelezvény, egész és fél iven.	P
Kötelezvény fél iven.	P
Kötelezvény, helv. hitv. egyházi pénzalaphoz.	P
Közmunka-nyilvántartási jknyv.	P
Községi iskolai számadás.	S
Községi költségterv.	S
Községi marha-igazolvány. (Könyvecske.	S
Községi sommás marhalétszám-kimutatás.	S
Községi számadás.	S
Küladó-hátraléki kimutatás, kül- és beliv.	S
Levélbitorék „Excellentissimo Illustrissimo ac Reverendissimo Domino Domino Francisco Lönhart“ sbb. czimirattal ellátva.	S
Levélbitorék „A főtisztelendő róm. kath. esperesi hivatalnak“ czimirattal ellátva.	T
Levélbitorék „A nagyon tisztelendő lelkési hivatalnak“ czimirattal ellátva.	T
Lólevél-jegyzőkönyv. (L. J.)	T
Makacsaggyi itélet, közs. bir.	U
Matricula Baptisatorum.	U
„ Copulatorum.	U
„ Defunctorum.	Ü
Meghatalmazás.	V
Marhalevél-jegyzőkönyv. (L. J)	V
Mixta-matrimonia.	V
Mulasztás-kimutatás, közs. iskolák részére.	V
Mutató-könyv, közs. bir. 12. §-hoz.	V
„ „ közigazgatáshoz.	Z
Nemleges záloglási és becslési jegyzőkönyv, adó-ügyben. (L. Z.)	Z
Nyilvántartás, erdőkíhágásos ügyekhez.	Z
Nyugta és ellennyugta, r. kath. egyházmegyéknek	Z
Panasz, kisebb polgári peres ügyekhez.	Z
Panaszkönyv, közs. bir.	Z

Panaszkönyv, erdőkihágásos ügyekhez.
Pénz-napló, erdőkihágásos ügyekhez.
Pénzbüntetések nyilvántartása, erdőkihágásos ügyekhez.
Pénzkezelési jegyzék.
Pénztári napló községek részére.
Pénztári napló községi iskolák részére.
Pénztári napló róm. kath. egyházmegyéknek, bel- és külv.
Postakönyv.
Pótadó-főkönyv.
Rovatos kimutatás a róm. kath. egyház adósairól külv. és belv.
Somnás macacssági ítélet.
„ kereset és felzet.
„ váltókereset.
Statistikai kimutatás, róm. kath. elemi iskolához. vagyis : 3-as tábla.
Számla, utalvány és nyugta, szakértőknek, büntügyben.
Szolgálati napló, a kir. csendőrség részére
Tanköteles növénydek anyakönyve.
Tárgyalási jegyzőkönyv, közs. bir.
Tárgyalási jegyzőkönyv, békés esetekhez (Közs. bir.
Törzskönyv-lapja, külv. és belv.
Tűzvész-jelentés.
Tulajdonjog bekebelezése iránti kérés és felzet.
Utlevél-jegyzőkönyv. (L. J.)
Utlevél-utalvány, a legújabb belügymin. rendelet szerint.
Ügyviteli napló r. kath. lelkesi hivatalok részére
Váltó-kereset. (L. S.)
Váltó-óvás.
Vendég-könyv.
Változási kimutatás, a sorhad részére.
Változási kimutatás, a honvédség részére. (L. H.)
Záloglog-bekebelezési, előjegyz. kérés és felzet. (L. J.)
Záloglog törlése iránti kérés és felzet.
Záloglási, becslési és árverési jegyzőkönyv adóügyben, külv. és belv.
Záloglási és becslési jknyv, adóügy.
Záloglási jegyzőkönyv, közs. bir.
Záloglás-jegyzőkönyvi napló.

Raktáromat folyton nagyobbítani törekszem, hogy így a n. é. közönség igényeinek gyorsabban és jutányosabban felelhessek meg. Elvállalok továbbá mindennemű könyvek, folyó- és röpiratok, bárminemű alapszabályok, hivatalos nyomtatványok, rovatos ívek, körlevelek, felhívások, árjegyzékek, számlák, ötlapok, nász- és vigalmi jelentések, mindennemű meghívók, névjegyek, tánczrendek, újévi és más alkalmi üdvözlések, falhirdetmények, szóval minden a könyvnyomdászat körébe tartozó minták csinos és gyors kiállítását.

Végül ajánlom írószereimet, levélpapiraikat, levélborítékaikat és tentáimat, Gyöngyösi-féle irkáimat, melyekből raktárt tartok s melyekből gyári áron szolgálok.

SZABÓ ALBERT.

könyvnyomda-tulajdonos.

Ny. Szabó Albert gyorsajtóján Kézdi-Vásárhelytől.